

**PENILAIAN PERANCANGAN DAN
KEMAMPAHAN BANDARAYA KOTA KINABALU
BERDASARKAN CIRI-CIRI BANDAR TULEN,
BANDAR MAKMUR DAN BANDAR MAMPAN**

PETRUS BIN GANDILAU

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

**FAKULTI PERNIAGAAN, EKONOMI DAN
PERAKAUNAN
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH
2016**

**PENILAIAN PERANCANGAN DAN
KEMAMPAHAN BANDARAYA KOTA KINABALU
BERDASARKAN CIRI-CIRI BANDAR TULEN,
BANDAR MAKMUR DAN BANDAR MAMPAN**

PETRUS BIN GANDILAU

**TESIS INI DIKEMUKAKAN UNTUK
MEMENUHI SYARAT MEMPEROLEH IJAZAH
DOKTOR FALSAFAH**

**FAKULTI PERNIAGAAN, EKONOMI DAN
PERAKAUNAN
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH
2016**

PENAKUAN

Karya ini adalah hasil kerja pengkaji kecuali nukilan, ringkasan dan rujukan yang setiap satunya telah dijelaskan sumber-sumbernya.

Tarikh: 26 Mei 2016

Petrus Bin Gandilau
PE20109081

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

PENGESAHAN

NAMA : **PETRUS BIN GANDILAU**

NO. PELAJAR : **PE20109081**

TAJUK : **PENILAIAN PERANCANGAN DAN KEMAMPANAN
BANDARAYA KOTA KINABALU BERDASARKAN
CIRI-CIRI BANDAR TULEN, BANDAR MAKMUR DAN
BANDAR MAMPAN**

IJAZAH : **DOKTOR FALSAFAH
(PERANCANGAN DAN PEMBANGUNAN)**

TARIKH VIVA : **07 DISEMBER 2015**

DISAHKAN OLEH;

UMMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

1. Penyelia

Dr. Janice L. H. Nga

Tandatangan

2. Penyelia Bersama

Dr. Sarma Hj. M. I. Aralas

PENGHARGAAN

Setinggi-tinggi kesyukuran dipanjatkan kepada Tuhan kerana dengan izinNya maka tesis ini dapat disiapkan seperti yang telah dirancang.

Pengkaji merakamkan penghargaan yang tidak terhingga kepada kedua-dua penyelia pengkaji iaitu Dr. Janice L. H. Nga dan Dr. Sarma Hj. M. I. Aralas yang mana telah memberi bimbingan dan nasihat yang amat bermakna. Ucapan terima kasih juga pengkaji ucapkan kepada Dekan, Pensyarah Fakulti Perniagaan, Ekonomi dan Perakaunan, Pusat pengajian Pascasiswazah dan Perpustakaan Universiti Malaysia Sabah kerana memberi sokongan bahan bacaan, nasihat, bimbingan dan sebagainya. Demikian juga semua kakitangan di Fakulti Perniagaan, Ekonomi dan Perakaunan Universiti Malaysia Sabah, kakitangan Dewan Bandaraya Kota Kinabalu, Jabatan Arkib Negeri Sabah, Jabatan Arkib Malaysia, Jabatan Perancangan Bandar Dan Desa, Semenanjung Malaysia, Unit Perancang Ekonomi, Jabatan Perdana Menteri dan Dewan Bandaraya Kota Kinabalu.

Terima kasih atas segala doa restu, pengorbanan, kerjasama dan sokongan daripada ibu bapa penyelidik iaitu en. Gandilau Genulu dan puan Linggom Gondulu, isteri penyelidik iaitu puan Dalimah Diana Lagan, anak-anak penyelidik seperti iFlourance Petrus, Adrian Petrus dan Roslinda Petrus dan adek-adek pengkaji seperti Mini Gandilau, Eva Gandilau, Paulus Gandilau, Lasius Gandilau, Lobiah Gandilau, Rapih Gandilau dan Justine Gandilau, menantu penyelidik iaitu Calvin Jamit, Sazmi Bigul dan Alienitha Korom, cucu penyelidik iaitu Hanz Sazmi dan sahabat handai iaitu Sylvister Sintia, Benedick Oliver Lidadun, Elizabeth Borubui, Claudia Bernard dan Albert L. H. Lintanga.

Sekian, terima kasih

Petrus Bin Gandilau
26 Mei 2016

ABSTRAK

esis ini adalah menilai prestasi perancangan Bandaraya Kota Kinabalu tahun 1914-2013 dan membuat ramalan bandar mampan pada tahun 2015. Penilaian prestasi perancangan bandar tahun 1914-2013 telah diukur dengan menggunakan alat-alat perancangan bandar seperti syarat bandar tulen tahun 1914-1963, bandar makmur tahun 1964-2004, bandar mampan tahun 2005-2012 dan kebahagiaan hidup tahun 2013. Ramalan bandar mampan bagi tahun 2015 dinilai dengan menggunakan data kemampanan bandar tahun 2005-2010. Data bandar tulen tahun 1914-1963, bandar makmur tahun 1964-2004 dan bandar mampan tahun 2005-2012, telah dipungut melalui kajian perpustakaan dan dianalisis dengan menggunakan excel. Data kebahagiaan hidup tahun 2013 telah dipungut secara rawak daripada 2,100 lorong dengan menggunakan borang soal selidik. Data dianalisis dengan menggunakan perisian SPSS versi 21 dan Amos versi 21. Keputusan penilaian prestasi perancangan bandar tahun 1914-2013 dan ramalan bandar mampan tahun 2015 telah diperoleh dengan menggunakan purata penyelarasan skor markah alat-alat perancangan bandar dengan skala tahap pengamalan nilai. Keputusan penilaian prestasi perancangan bandar tahun 1914-2013 menunjukkan kejayaan pada tahap cemerlang dan perlu dikekalkan serta memenuhi keperluan hidup penduduk. Ramalan prestasi perancangan bandar tahun 2015 adalah menuju kepada bandar mampan dengan prestasi perancangan bandar sebagai boleh diterima dengan meneruskan peningkatan usaha. Mengikut analisis pengesahan faktor, semua pemboleh ubah tidak bersandar didapati sesuai untuk menjelaskan pemboleh ubah bersandar. Berdasarkan keputusan alfa cronbach, jawapan soalan dalam soal selidik adalah konsisten dan boleh dipercayai. Faktor kemudahan dan perkhidmatan mempunyai kepuasan hati penduduk yang tertinggi sekali, diikuti oleh lalu lintas dan tempat letak kereta, pengurusan pelanggan, persekitaran dan kesihatan dan akhir sekali kemudahan sosial. Semua pemboleh ubah tidak bersandar dapat meningkatkan kebahagiaan penduduk (hubungan positif) kecuali pemboleh ubah lalu lintas dan tempat letak kereta (hubungan negatif). Data primer dikutip secara rawak di kawasan Bandaraya Kota Kinabalu 2013 daripada penduduk-penduduk yang mendapat khidmat pemungutan sampah sahaja iaitu yang membayar cukai pintu. Maklumat keputusan kajian ini dapat membantu pihak perancang bandar untuk membuat perancangan pembangunan, meningkatkan kebahagiaan hidup penduduk, menambah kawasan pemungutan sampah seterusnya meningkatkan pendapatan Pihak Berkuasa Tempatan serta menjadi rujukan kepada para pengkaji yang berminat. Kajian empirikal ini adalah yang pertama dibuat di Kota Kinabalu untuk menilai prestasi perancangan Bandaraya Kota Kinabalu tahun 1914-2013 dan membuat ramalan bandar mampan tahun 2015.

ABSTRACT

TITLE: THE EVALUATION OF PLANNING AND SUSTAINABILITY OF KOTA KINABALU CITY BASED ON THE CHARACTERISTICS OF TRUE TOWN, PROSPEROUS TOWN AND SUSTAINABLE TOWN

This thesis evaluate the planning performance of Kota Kinabalu City for year 1914-2013 and the forecast of sustainable town in 2015. Planning performances evaluation for year 1914-2013 was measured through measuring tools that deemed appropriate over time i.e. the conditions of true town for year 1914-1963, prosperous town for year 1964-2004, sustainable town for year 2005-2012 and happiness of life in 2013. Forecast sustainable town for 2015 was measured by using sustainable town data for year 2005-2010. The data of true town for year 1914-1963, prosperous town for year 1964-2004, sustainable town for year 2005-2012 and forecasting of sustainable town in 2015 were collected through library research and analysed by using excel. Data for happiness of life in 2013 was collected randomly by using questionnaires from a total of 2,100 lane. The data has analysed by using SPSS version 21 and Amos version 21. Town planning performance evaluation result's for year 1914-2013 and forecast of sustainable town in 2015 were obtained by aligning the average score of measuring tools with the scale of the practice. Result from the town planning performance evaluation for year 1914-2013 has showed at the level of excellence and should be maintained that met the needs of the population. Result of sustainable town forecasting in 2015 demonstrated heading to sustainable town that is within an acceptable level and thus require further effort. Base on confirmatory factor analysis, all independent variables in this study were found suitable to explain the dependent variable. Base on alfa cronbach values, questionnaire answers were consistent and reliable. The factor for facilities and services had the highest score of satisfaction, followed by traffic and parking, customer management, environment and health and finally social facilities. All the independent variables can increase the happiness of the population (positive relationship) except the variable of traffic and parking (negative relationship). Primary data was collected randomly in Kota Kinabalu population in 2013 that populations had the service of collecting garbage only that pay assessment. Information and result of this study are capable to assist town planners to do development planning, improve the happiness of population, expand the garbage collection and increase the revenue for Local Authority and reference to interested researchers. This empirical study is the first that has taken place in Kota Kinabalu to evaluate the town planning performance of Kota Kinabalu City for year 1914-2013 and forecast of sustainable town in 2015.

ISI KANDUNGAN

	Halaman
TAJUK	i
PENGAKUAN	ii
PENGESAHAN	iii
PENGHARGAAN	iv
ABSTRAK	v
<i>ABSTRACT</i>	vi
ISI KANDUNGAN	vii
SENARAI JADUAL	xii
SENARAI RAJAH	xiv
SENARAI FOTO	xvi
SENARAI PAPARAN	xvii
SENARAI SINGKATAN/SIMBOL	xviii
SENARAI LAMPIRAN	xix
BAB 1: PENGENALAN	1
1.1 Pendahuluan	1
1.1.1 Syarat Bandar Tulen, Makmur, Mampan Dan Kebahagiaan Hidup	2
a. Bandar Makmur	2
b. Bandar Mampan	2
c. Kebahagiaan Hidup Penduduk	4
1.1.2 Jenis-Jenis Bandar Di Malaysia	4
a. Bandar Pentadbiran	5
b. Bandar Diraja	5
c. Bandar Pendidikan	5
d. Bandar Pertanian	5
e. Bandar Satelit	5
f. Bandar Perlombongan	5

g.	Bandar IT	6
h.	Bandar Selamat	6
i.	Bandar Mapan	6
j.	Bandar Lestari	7
1.1.3	Perkataan Tulen, Makmur, Mampan, Kebahagiaan Hidup, Mapan Dan Lestari	7
a.	Tulen	7
b.	Makmur	7
c.	Mampan	8
d.	Kebahagiaan Hidup	8
e.	Mapan	8
f.	Lestari	8
1.1.4	Definisi Perancangan	9
a.	Perancangan Jangka Panjang (Strategik)	10
b.	Perancangan Jangka Sederhana (Taktikal)	10
c.	Perancangan Jangka Pendek (Operasian)	10
1.1.5	Perbandingan Perancangan Bandar Dan Pembangunan Bandar	10
a.	Perancangan Bandar	11
b.	Pembangunan Bandar	11
c.	Kaitan Perancangan Bandar Dan Pembangunan Bandar	12
1.2	Latar Belakang Kajian	14
1.2.1	Kegunaan Tanah Bandar	14
1.2.2	Polisi Perancangan Tempatan	15
a.	Perumahan	15
b.	Zon Perbandaran	15
c.	Perindustrian	15
d.	Sekolah	15
e.	Jalan Raya Dan Pengangkutan	16
f.	Kemudahan	16
g.	Pelancongan	16

h.	Kawasan Lapang Dan Rekreasi	17
1.2.3	Hubungan Pemboleh Ubah Bersandar dengan Tidak Bersandar	18
1.3	Pernyataan Masalah Kajian	18
1.3.1	Bandar Tulen 1914-1963	19
1.3.2	Bandar Makmur 1964-2004	20
1.3.3	Bandar Mampan 2005-2012	21
1.3.4	Kebahagiaan Penduduk 2013	23
1.3.5	Ramalan Bandar Mampan 2015	24
1.4	Objektif Kajian	25
1.4.1	Bandar Tulen 1914-1963	26
1.4.2	Bandar Makmur 1964-2004	26
1.4.3	Bandar Mampan 2005-2012	26
1.4.4	Kebahagiaan Penduduk 2013	26
1.4.5	Ramalan Bandar Mampan 2015	27
1.5	Skop Kajian	27
1.6	Persoalan Kajian	29
1.6.1	Bandar Tulen 1914-1963	29
1.6.2	Bandar Makmur 1964-2004	29
1.6.3	Bandar Mampan 2005-2012	29
1.6.4	Kebahagiaan Penduduk 2013	30
1.6.5	Ramalan Bandar Mampan 2015	30
1.7	Kepentingan Kajian	30
1.7.1	Kepentingan Kepada Teori Atau Badan Ilmu	31
1.7.2	Kepentingan Kepada Kaedah Kajian	31
1.7.3	Kepentingan Kepada Pengamal	32
1.8	Organisasi Bab Tesis	33
 BAB 2: SOROTAN LITERATUR		 35
2.1	Pendahuluan	35
2.1.1	Kebahagiaan Hidup	36
2.1.2	Tamadun Manusia	37

2.1.3	Kota Kinabalu	38
2.1.4	Perancangan Bandar	45
2.2	Bandar Tulen	47
2.2.1	Guna Tanah Bandar	48
	a. Pekanbaru Indonesia	48
	b. Kuala Lumpur Malaysia	49
	c. Bandaraya Di Amerika Syarikat	49
2.2.2	Bandar Tulen Di Negara maju	54
	a. Bandar Chicago 1925	54
	b. Wilayah Midlands Barat United Kingdom 1965-1975	55
	c. Bandar Scotland 1965-1968	56
2.2.3	Bandar Tulen Di Negara Sedang Membangun	57
2.3	Bandar Makmur	58
2.3.1	Bandar Makmur Negara Maju	70
	a. Negara Kanada, Japan dan France 2000-2009	70
	b. Pertumbuhan Ekonomi Amerika 2001-2006	70
	c. Negara Jerman, Jepun, United Kingdom, Amerika Syarikat, Euro dan Mexico 2009	71
2.3.2	Bandar Makmur Negara Sedang Membangun	71
	a. KDNK negara Cina, India dan lain-lain 2000-2009	71
	b. KDNK Tahunan Angola 2008-2013	72
	c. Imbangan Dagangan North Borneo 1930-1960	73
	d. Pertumbuhan Ekonomi Mexico 1950-2007	74
	e. Pertumbuhan Ekonomi Venezuela 1970-1982	74
	f. Pertumbuhan Ekonomi Malaysia 1980-2014	75
	g. KDNK Kemboja 2009, Kenya 2008 dan India 2008	78
2.3.3	Pertumbuhan Ekonomi Dunia 2008-2009	78
2.4	Bandar Mampan	78
2.4.1	Bandar Mampan Negara Maju	84
2.4.2	Bandar Mampan Negara Sedang Membangun	85
2.4.3	Bandar Mampan Mengikut Negeri 2007-2010	87
2.4.4	Bandar Mampan Kuantan 2007-2013	88

2.4.5	Bandar Mampan Ipoh 2007-2013	88
2.4.6	Bandar Mampan Kuching 2007-2013	89
2.5	Kebahagiaan Hidup Penduduk	90
2.5.1	Perancangan Bandar Kota Kinabalu 1989	95
2.5.2	Kebahagiaan Penduduk Malaysia 2000	96
2.5.3	Kebahagiaan Hidup Penduduk Jabodetabek, Jakarta 2009	96
2.5.4	Kebahagiaan Penduduk Malaysia 2013	96
2.5.5	Hipotesis	97
2.5.6	Pengaruh Pemboleh Ubah Tidak Bersandar	99
2.6	Ramalan Bandar Mampan	99
2.6.1	Bandar Mampan Ipoh, Kuantan dan Kuching 2007-2015	103
2.7	Kesimpulan	106
 BAB 3 : METODOLOGI KAJIAN		107
3.1	Pendahuluan	107
3.2	Memilih Perancangan Bandar Dan Ramalan Bandar Mampan	107
3.3	Skala Tahap Pengamalan Nilai	109
3.4	Pendekatan Metodologi Campuran	110
3.4.1	Analisa Bebas	112
3.4.2	Kuantitatif Dan Kualitatif	114
	a. Kuantitatif	114
	b. Kualitatif	115
3.4.3	Data Primer	116
	a. Kandungan Borang Soal Selidik	117
	b. Pembentukan Borang Soal Selidik	119
	c. Kajian Rintis	122
	d. Memungut Data	122
3.4.4	Data Sekunder	125
	a. Bandar Tulen	125
	b. Bandar Makmur	127
	c. Bandar Mampan	127
	d. Ramalan Bandar Mampan 2015	140

3.5	Kajian Kes, Kritikan Dan Cabaran	141
3.5.1	Kajian Kes Sebagai Reka Bentuk Kajian	141
3.5.2	Kritikan Pendekatan Kajian Kes	142
3.5.3	Cabaran Memungut Data	143
3.6	Kerangka Model	143
3.7	Kerangka Konsep	145
3.8	Kerangka Model dan Konsep Bandar Tulen 1914-1963	148
3.9	Kerangka Model dan konsep Bandar Makmur 1964-2004	150
3.10	Kerangka model Dan Konsep Bandar Mampan 2005-2012	154
3.11	Kerangka Model Dan Konsep Kebahagiaan Penduduk 2013	158
3.12	Kerangka Konsep Ramalan Bandar Mampan	162
3.13	Reka Bentuk Kajian	163
3.14	Teknik Analisis Data	165
3.14.1	Bandar Tulen 1914-1963	165
3.14.2	Bandar Makmur 1964-2004	166
3.14.3	Bandar Mampan 2005-2012	166
3.14.4	Kebahagiaan Hidup Penduduk 2013	167
a.	Penapisan Dan Diagnostik	168
b.	Analisis Terokaan Faktor	168
c.	Analisis Konstruk	169
d.	Analisis Pengesahan Faktor	169
e.	Pengujian Model Kesan Langsung	172
f.	Pembentukan Hipotesis	172
g.	Pengaruh Pemboleh Ubah Tidak Bersandar	177
h.	Cara Menyelesaikan Missing Value	178
i.	Cara Pengiraan Kepuasan Hati	180
3.14.5	Ramalan Bandar Mampan 2015	182
3.15	Cara Mengira Keputusan Kajian	183
3.15.1	Prestasi perancangan Bandaraya Kota Kinabalu 1914-2013	183
3.15.2	Ramalan Bandar Mampan Bandaraya Kota Kinabalu 2015	184
3.16	Kesimpulan	186

BAB 4 : KEPUTUSAN KAJIAN	188
4.1 Pendahuluan	188
4.2 Sejarah Pembukaan Jesselton 1877-1931	190
4.2.1 Penempatan Awal British North Borneo Chartered Company	190
4.2.2 Pembukaan Pusat Pentadbiran British di Pulau Gaya	193
4.2.3 Perpindahan Pusat Pentadbiran British Dari Pulau Gaya	193
4.2.4 Penemuan Kampung Deasoka	194
4.2.5 Penduduk	195
4.3 Bandar Tulen 1914-1963	197
4.3.1 Hospital 1914	205
4.3.2 Jalan Raya 1931	208
4.3.3 Sekolah Rendah dan Sekolah Menengah 1903-1944	213
a. Pendidikan Sekolah Rendah Kerajaan	215
b. Pendidikan Sekolah Menengah 1944	218
4.3.4 Akhbar Mingguan 1944	222
4.3.5 Pasaraya 1946	223
4.3.6 Bank 1947	223
4.3.7 Panggung Wayang 1962	225
4.4 Bandar Makmur 1964-2004	227
4.4.1 Purata Pertumbuhan Ekonomi Tahunan Sabah 1964-2004	227
4.5 Bandar Mampan 2005-2012	230
4.5.1 Purata Kemampanan Bandaraya Kota Kinabalu 2005-2012	231
4.6 Kebahagiaan Penduduk 2013	233
4.6.1 Demografi	235
4.6.2 Kebolehpercayaan Borang Soal Selidik	235
4.6.3 Menentukan Pemboleh Ubah Tidak Bersandar	236
a. Analisis Faktor	236
b. Pengesahan Faktor Tanpa Pemboleh Ubah Kebahagiaan Hidup	237
c. Pengesahan Faktor Dengan Pemboleh Ubah Kebahagiaan Hidup	239

d.	Missing Value	244
e.	Jawapan NA Tidak Diambil Kira	246
4.6.4	Keputusan Hipotesis	246
4.6.5	Pengaruh Pemboleh Ubah Tidak Bersandar	248
4.6.6	Kepuasan Kebahagiaan Penduduk	250
4.7	Ramalan Bandar Mampan 2015	253
4.8	Kesimpulan	255
BAB 5: KESIMPULAN DAN CADANGAN KAJIAN		256
5.1	Pendahuluan	256
5.2	Aplikasi Kepada Pengamal	258
5.3	Sumbangan Kepada Pengukuhan Teori	260
5.4	Sumbangan Kepada Pemantapan Kaedah Penyelidikan	261
5.4.1	Alat Pengukur Prestasi Perancangan Bandar Yang Baru	261
5.4.2	Jawapan Dalam Borang Soal Selidik Adalah Lebih Tepat	261
5.4.3	Pemilihan Responden Secara Rawak Yang Lebih Sistemik	262
5.4.4	Kajian Kepuasan Hati Diperolehi Melalui Pembangunan Model	263
5.4.5	Hasil Kajian Boleh Dijadikan Sebagai Bahan Rujukan	263
5.5	Jurang Pengetahuan Atau Knowledge Gap	264
5.6	Kekuatan Kajian	265
5.7	Batasan Kajian	265
5.8	Cadangan Kajian Akan Datang	266
5.8.1	Kawasan Pemungutan Data	266
5.8.2	Tambahan Maklumat Dalam Kajian	266
5.9	Kesimpulan	270
RUJUKAN		273
LAMPIRAN		296

SENARAI JADUAL

	Halaman
Jadual 1.1: Sekolah tadika, rendah dan menengah 2010-2030	16
Jadual 2.1: Bandar tulen di negara sedang membangun 1914-1960	58
Jadual 2.2: KDNK negara maju 2000-2009	70
Jadual 2.3: KDNK negara maju 2009	71
Jadual 2.4: KDNK negara Cina, India dan lain-lain 2000-2009	72
Jadual 2.5: Pertumbuhan KDNK Malaysia 1980-2014	76
Jadual 2.6: Keluaran Dalam Negara Kasar pada harga pembeli 2011-2015	77
Jadual 2.7: Kemampuan bandar negara maju 2015	85
Jadual 2.8: Kemampuan bandar negara sedang membangun	86
Jadual 2.9: Kemampuan bandar mengikut negeri 2007-2010	87
Jadual 2.10: Kemampuan bandar Kuantan 2007-2013	88
Jadual 2.11: Kemampuan bandar Ipoh 2007-2013	89
Jadual 2.12: Bandar Kuching 2007-2013	90
Jadual 2.13: Ringkasan model struktur	99
Jadual 2.14: Permintaan perumahan Bandaraya Kota Kinabalu 2010-2030	100
Jadual 2.15: Kemampuan bandar Ipoh, Kuantan dan Kuching 2007-2010	104
Jadual 3.1: Skala Tahap Pengamalan Nilai	110
Jadual 3.2: Bukti tiada missing value	120
Jadual 3.3: Rakaman video	126
Jadual 3.4: Rakaman kaset radio	126
Jadual 3.5: KDNKhp Malaysia 2007	153
Jadual 3.6: Diskriminan kesahan konstruk	172
Jadual 3.7: Ringkasan model struktur	175
Jadual 3.8: Pengaruh pemboleh ubah tidak bersandar	177
Jadual 3.9: Pengiraan kepuasan hati penduduk.	179
Jadual 3.10: Pengiraan kepuasan hati penduduk.	181
Jadual 3.11: Markah Perancangan Bandaraya Kota Kinabalu 1914-2013	184
Jadual 4.1: Hospital dan dispensaries di Borneo Utara 1962	207
Jadual 4.2: Jalan raya mengikut kawasan 1933	209

Jadual 4.3:	Peruntukan jalan raya Borneo Utara 1950-1961	210
Jadual 4.4:	Jalan raya mengikut jenis 1931-1963	211
Jadual 4.5:	Jalan raya di kawasan Sanitary Board 1936-1937	212
Jadual 4.6:	Nama guru, kelulusan dan gaji di Jesselton 20 Jun 1935	221
Jadual 4.7:	KDNK dan pertumbuhan ekonomi Sabah 1964-2004	228
Jadual 4.8:	Kemampuan Bandaraya Kota Kinabalu 2005-2012	232
Jadual 4.9:	Koefisien kebolehpercayaan	235
Jadual 4.10:	Ujian KMO dan Bartlett's	236
Jadual 4.11:	Nilai Eigen	237
Jadual 4.12:	Nilai faktor loading konstruk	240
Jadual 4.13:	Diskriminan kesahan konstruk	243
Jadual 4.14:	Bukti tiada missing value	245
Jadual 4.15:	Ringkasan Struktur Model	247
Jadual 4.16:	Pengaruh pemboleh ubah, β dan t	248
Jadual 4.17:	Kemampuan Bandaraya Kota Kinabalu 2005-2013	254

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

SENARAI RAJAH

	Halaman
Rajah 1.1: Zon perkadaran Dewan Bandaraya Kota Kinabalu 2015	28
Rajah 2.1: Konsep model bersektor	50
Rajah 2.2: Konsep pelbagai pusat atau nukli	51
Rajah 2.3: Konsep zon berpusat	55
Rajah 2.4: Wilayah Midlands Barat United Kingdom 1965-1971	56
Rajah 2.5: Scotland United Kingdom 1965-1968	57
Rajah 2.6: Perdagangan tempatan dan antarabangsa	61
Rajah 2.7: Imbangan dagangan North Borneo 1930-1960	73
Rajah 2.8: Tren indeks bandar mampan Alor Star 2004-2011	80
Rajah 2.9: Kepuasan terhadap perkhidmatan 1989	95
Rajah 3.1: Proses analisa metodologi campuran	112
Rajah 3.2: Kawasan perumahan, komersial dan perindustrian	123
Rajah 3.3: Kerangka model	144
Rajah 3.4: Kerangka konsep keseluruhan	146
Rajah 3.5: Prestasi perancangan bandar	147
Rajah 3.6: Kerangka konsep Bandar tulen 1914-1963	149
Rajah 3.7: Kerangka konsep bandar makmur 1964-2004	154
Rajah 3.8: Kerangka konsep bandar mampan 2005-2012	158
Rajah 3.9: Kerangka konsep pemboleh ubah tidak bersandar	160
Rajah 3.10: Kerangka konsep konstruk	161
Rajah 3.11: Kerangka konsep ramalan bandar mampan	163
Rajah 3.12: Reka bentuk Kajian	164
Rajah 3.13: Kerangka konsep selepas ujian CFA	171
Rajah 4.1: Perbandingan bangsa penduduk Borneo Utara 1931	196
Rajah 4.2: Jumlah penduduk Borneo Utara/Sabah 1931-2011	197
Rajah 4.3: Pembinaan perumahan 1947-1953	199
Rajah 4.4: Perancangan dan pelaksanaan bandar 1930-1962	201
Rajah 4.5: Peruntukan perancangan dan pelaksanaan bandar 1930-1962	202
Rajah 4.6: Pendapatan dan perbelanjaan North Borneo 1930-1962	203

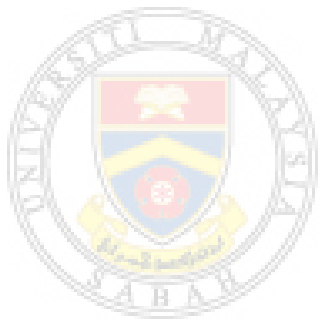
Rajah 4.7:	Pendapatan dan perbelanjaan Jesselton Town Board 1958-1962	203
Rajah 4.8:	Bilangan pelajar sekolah mubaligh di Jesselton 1905	214
Rajah 4.9:	Sekolah mubaligh mengikut jenis 1931-1936	215
Rajah 4.10:	Jumlah sekolah yang dibuka 1946-1962	219
Rajah 4.11:	Pendaftaran murid mengikut tahap 1947-1962	220
Rajah 4.12:	Mata wang bank 1931-1963	224
Rajah 4.13:	Tren kejayaan bandar tulen 1914-1962	226
Rajah 4.14:	KDNK pada harga semasa Kota Kinabalu 1964-2004	228
Rajah 4.15:	Pertumbuhan ekonomi per kapita Kota Kinabalu 1964-2004	230
Rajah 4.16:	Tren kemampanan Bandaraya Kota Kinabalu 2005-2012	231
Rajah 4.17:	Model tanpa pemboleh ubah kebahagiaan hidup	239
Rajah 4.18:	Pengesahan faktor keseluruhan	242
Rajah 4.19:	Kepuasan kebahagiaan penduduk 2013	251

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

SENARAI FOTO

		Halaman
Foto 4.1:	Pemandangan Kota Kinabalu 1930	205

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

SENARAI PAPARAN

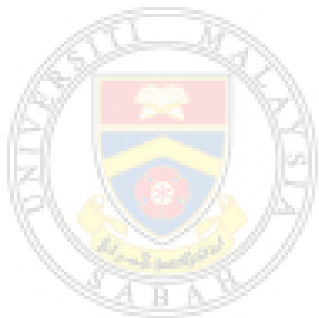
	Halaman
Paparan 2.1: Ramalan bandar mampan Ipoh, Kuantan dan Kuching 2015	105
Paparan 3.1: Randomizer responden	124
Paparan 3.2: Data asal kemampanan Bandaraya Kota Kinabalu 2005-2013	185
Paparan 3.3: Ramalan Bandar Mampan(kb)	186
Paparan 4.1: Ramalan kemampanan Bandaraya Kota Kinabalu 2015	254
Paparan 5.1: Randomizer responden	262

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

SENARAI SINGKATAN/SIMBOL

BMR	-	Bandar Makmur
BNBCC	-	British North Borneo Chartered Company
BT	-	Bandar tulen
CBD	-	Central Business District
DBKK	-	Dewan Bandaraya Kota Kinabalu
KDNKhs	-	Keluaran Dalam Negara Kasar pada harga semasa
T.Y.T	-	Tuan Yang Terutama Yang di-Pertua Negeri Sabah
MURNInet	-	Malaysian Urban Indicator Network

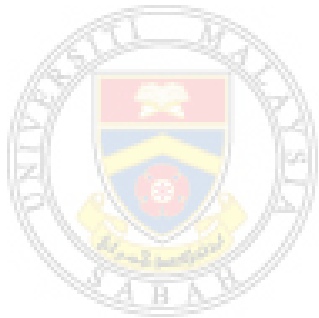

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

SENARAI LAMPIRAN

	Halaman
LAMPIRAN A: Pengiraan Indeks Bandar Mampan	296
LAMPIRAN B(a): Pencapaian Bandar Mampan Mengikut Negeri 2007-2010	306
LAMPIRAN B(b): Ramalan Bandar Mampan Ipoh, Kuantan dan Kuching	308
LAMPIRAN C: Charta Gantt	313
LAMPIRAN D: Imbangan Perdagangan North Borneo 1930-1960	314
LAMPIRAN E: Borang Soal Selidik	315
LAMPIRAN F: Lorong Di Kawasan Bandaraya Kota Kinabalu 2013	323
LAMPIRAN G: Nombor Sampel secara rawak	370
LAMPIRAN H: Penduduk Borneo Utara 1931-2011	371
LAMPIRAN I: Perancangan Dan Pelaksanaan Bandar 1950	372
LAMPIRAN J: Perancangan Dan Pelaksanaan Bandar 1952	373
LAMPIRAN K: Perancangan Dan Pelaksanaan Bandar 1954	375
LAMPIRAN L: Perancangan dan Pelaksanaan Bandar 1957	377
LAMPIRAN M: Perancangan dan Pelaksanaan Bandar 1959	379
LAMPIRAN N: Perancangan Dan Pelaksanaan Bandar 1960	381
LAMPIRAN O: Perancangan Dan Pelaksanaan Bandar 1961	383
LAMPIRAN P: Perancangan Dan Pelaksanaan Bandar 1962	385
LAMPIRAN Q: Perbelanjaan Dan Pendapatan Koloni 1930-1962	387
LAMPIRAN R: Kakitangan Jabatan Perubatan Kerajaan 31/12/1962	388
LAMPIRAN S: Laporan Sekolah Mubaligh Mengikut Jenis 1931- 1936	389
LAMPIRAN T: Jumlah Sekolah Yang Dibuka 1946-1962	390
LAMPIRAN U: Pendaftaran Murid Mengikut Tahap 1947-1962	391
LAMPIRAN V: Mata Wang Bank 1931-1963	392

LAMPIRAN W1:	Pencapaian Bandar Mampan 2008	393
LAMPIRAN W2:	Pencapaian Bandar Mampan 2009	395
LAMPIRAN W3:	Pencapaian Bandar Mampan 2010	397
LAMPIRAN W4:	Indeks Bandar Mampan Kota Kinabalu 2005-2010	400
LAMPIRAN X(a):	Koefisien Kebolehpercayaan (Alfa Cronbach)	404
LAMPIRAN X(b):	Missing value	406
LAMPIRAN Y(a):	Proses Membuat Keputusan Kebahagiaan Hidup 2013	407
LAMPIRAN Y(b):	Konubasi Keputusan Kebahagiaan Hidup 2013	409
LAMPIRAN Z:	Proses Membuat Ramalan Bandar Mampan Bandaraya Kota Kinabalu 2015	410

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH